

Ignacy Dec

Środa Popielcowa, Pokuta drogą do zbawienia

Wrocławski Przegląd Teologiczny 4/2, 197-199

1996

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i roztropnymi tajemnice swojego Serca. Jezus objawia się tym, którzy są wobec Niego jak małe dzieci, które bezgranicznie ufają. Tak było w życiu doświadczanego Hioba. Ci, którzy takiej postawy nie mają, nawet jeżeli Jezus pragnie im się objawić, nie przyjmują tej niezwyklej łaski.

ks. Mieczysław Bętkowski

ŚRODA POPIELCOWA – 12 II 1997

Pokuta drogą do zbawienia

1. Wezwanie do pokuty

Wkraczamy w okres Wielkiego Postu. W odnowionej liturgii mówimy, że jest to Czterdziestodniowe Przygotowanie do Świąt Paschalnych. Okres ten ma charakter pokutny, chrzcielny i pasyjny. Zatem będziemy w nim podejmować uczynki pokutne, będziemy wracać do tajemnicy naszego chrztu oraz będziemy rozpamiętywać mękę naszego Pana, którą podjął za nasze grzechy. Na znak pokuty przyjmujemy dziś na nasze głowy popiół, symbol przemijania i naszego ograniczenia: „Prochem jesteś i w proch się obrócisz”. W słowach tych tkwi cierpka prawda o naszym przemijaniu i naszej małości przed Bogiem. Przypomina nam się w związku z tym powiedzenie naszego wieszca: „Kim jestem Panie przed Twoim obliczem – prochem i niczym”.

Do pokuty i do nawrócenia wzywa nas dzisiejsza liturgia. Prorok Joel wołał, także do nas: *Nawróćcie się do mnie całym swym sercem, przez post i płacz, i lament. Rozdzierajcie jednak wasze serca, a nie szaty! Nawróćcie się do Pana, Boga Waszego! On bowiem jest łaskawy, miłosierny, nieskory do gniewu i wielki w łaskawości, a lituje się na widok niedoli* (Jl 2, 12). Św. Paweł natomiast wołał: *W imię Chrystusa prosimy: pojednajcie się z Bogiem. On to dla nas grzechem uczynił Tego, który nie znał grzechu, abyśmy stali się w Nim sprawiedliwością Bożą* (2 Kor 5, 20-21). Przez pokutę wracamy do Pana Boga, podejmujemy ekspiację za nasze grzechy. Przez pokutę odradzamy się do nowego, lepszego życia. Panu Bogu podoba się bardzo nasza postawa pokutna. Równocześnie pokuta przynosi wielkie korzyści duchowe dla tych, którzy ją pełnią. Napawa ludzi wewnętrzną radością i szczęściem.

2. Uczynki pokutne i sposób ich spełniania

W Ewangelii dziś czytanej Chrystus przypomina nam trzy podstawowe uczynki pokutne i poucza nas, jak mamy je spełniać. Te uczynki pokutne to: modlitwa, post i jałmużna. Przyjrzyjmy się im pokrótce:

a) Modlitwa

Czas Wielkiego Postu ma być czasem wielkiej modlitwy, ma być czasem, który spędzimy przed Bogiem. To sam Chrystus dał nam przykład. 40 dni modlił się

i pościł na pustyni. Potem bardzo często oddalał się od uczniów, aby być sam na sam z Ojcem. Na rozmowie z Ojcem spędzał całe noce. Każdy z nas potrzebuje więcej modlitwy. Także dzisiejszy świat potrzebuje więcej modlitwy. Wielu ludzi przestało się modlić. Zagubiło Boga w życiu i jest im naprawdę ciężko. Nie bardzo wiedzą co się stało. Nie bardzo wiedza, czego im naprawdę brakuje. Życie bez Boga staje ostatecznie okropne. Trzeba zatem więcej modlić się w czasie Wielkiego Postu. Kościół daje nam tyle nowych okazji do modlitwy, zwłaszcza wspólnej. Będzie nabożeństwo Drogi Krzyżowej, nabożeństwo Gorzkich Żali. Będą rekolekcje wielkopostne. Zatem bądźmy bardzo uważni. Nie zmarnujmy żadnej okazji, aby być przed Bogiem. Będziemy się modlić za grzeszników – o nawrócenie. Będziemy się modlić za kapłanów, głoszących rekolekcje, za spowiedników, aby potrafili zagubionym wskazać właściwą drogę powrotu do Boga. Będziemy się modlić za wspólnoty parafialne odprawiające rekolekcje wielkopostne.

b) Post

Najczęściej post rozumiemy bądź jako ograniczenie ilości pokarmu (post ilościowy), bądź jako wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych (post jakościowy). Wiemy, że nasi praojcowie przywiązywali do takiego postu wielką wagę. Nakładali sobie w tym względzie wielkie ograniczenia. Dziś posty są złagodzone. Ale post rozumiemy nieco szerzej: jako dowolną rezygnację z czegoś, jakieś umartwienie, wyrzeczenie, np. rezygnacja z przyzwyczajzeń, nawyków. Niektórzy np. rezygnują z palenia, z picia alkoholu, z oglądania filmów, z jedzenia słodczy itd. Można wiele takich umartwień, wyrzeczeń wynaleźć i je praktykować. To dobrowolne opanowanie bardzo człowieka pogłębia. Ojciec Święty Jan Paweł II często przypomina, zwłaszcza młodym, że tylko ten może stawać się darem dla drugiego, kto potrafi samym sobą kierować, panować nad sobą, zapierać się samego siebie.

c) Jałmużna

Mówiąc o jałmużnie mamy przeważnie na myśli jakiś dar materialny, zwykle pieniężny. Jałmużnę jednak należy rozumieć szerzej. Można mówić o jałmużnie dobrego słowa i dobrego czynu. Może być nią zwykły uśmiech do drugiego człowieka. Może być nią jakaś rozmowa, niosąca komuś pocieszenie i życzliwość. Jest to zatem jałmużna serca. Dlatego prorok dziś wołał: *rozdzierajcie jednak wasze serca, a nie wasze szaty*.

Wszystkie te, wyżej przypomniane, uczynki pokutne każe nam spełniać Chrystus w cichości, w wielkiej dyskrecji, a więc nie na pokaz, nie dlatego, aby nas ludzie widzieli i ewentualnie chwalili, ale w ukryciu. Ojciec Niebieski bowiem widzi dobrze w ukryciu i hojnie wynagradza: *A Ojciec twój, który widzi w ukryciu, odda tobie* (Mt 6, 4b. 6b. 18b).

3. Pokutować w postawie radości

Idźmy zatem w ten święty czas w klimacie wielkiej modlitwy, wielkiego postu i wielkiej jałmużny. Niech to będzie nasza wielkopostna, udana droga ku świętom

wielkanocnym. Niech to będzie droga pokuty radosnej, a nie posępnej. Niech nikt nie odczuje ciężaru naszej pokuty. Jeśli ma być pokuta jakimś ciężarem to tylko dla nas samych. Dlatego, idźmy z radością na spotkanie Pana, na szczególne spotkanie się z Nim w czasie nadchodzących świąt wielkanocnych. Niech Pan sam obficie pobłogosławi tej drodze.

ks. Ignacy Dec

I NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU – 16 II 1997

Nowe Przymierze – początek drogi

Okres Wielkiego Postu, który rozpoczyna się w Środę Popielcową, kiedy przyjmujemy symboliczny znak posypania głów popiołem, stanowi serce całego roku liturgicznego i syntezę misterium zbawienia. Liturgia Słowa kolejnych niedziel przypomina najważniejsze momenty historii zbawczej. Na nowo podejmowane próby ich odczytywania w perspektywie naszego życia i przekładania na konkretne dzieła w naszej codzienności, pozwalają odczytywać plan, jaki Bóg ma dla życia każdego z nas. Można na te czterdzieści dni spoglądać w świetle życiowej pielgrzymki każdego człowieka. Podobnie jak Chrystus poprzez wydarzenia ziemskiej misji zbliżał się do Jerozolimy, do wypełnienia misji Odkupienia, my również przeżywając kolejne dni zbliżamy się do celu naszej wędrówki, który w pełni ukaże się nam po śmierci. Na drodze pielgrzymowania Bóg stawia, poprzez osoby i wydarzenia, różne znaki, które pozwalają nam orientować się na właściwy kierunek i nie zapomnieć o prawdziwym jej celu. W takiej perspektywie może lepiej rozumiemy określenie Wielkiego Postu jako Okresu Przygotowania do Świąt Wielkanocnych, które to wyrażenie jest preferowane w dzisiejszej terminologii liturgicznej.

Bóg daje nam w tych dniach okazję do refleksji, spojrzenia do tyłu, na drogę, która już jest poza nami, przypomnienia sobie tego, co stanowiło motyw główny podjęcia wysiłku pielgrzymowania, być może skorygowania albo zmiany drogi lub wzmocnienia decyzji kontynuowania wędrówki.

Istotnym znakiem dla nas próbujących naśladować Chrystusa jest historia ludu Starego Przymierza. Kolejne niedziele będą przedstawiały różne wydarzenia ze Starego Testamentu, poprzez które Bóg przygotował misję Swojego Syna. Dzieje Narodu Wybranego są obrazem życia każdego człowieka, jego relacji z Bogiem, jego oddaleń i powrotów do jedności z Ojcem. Pierwsza niedziela okresu przygotowania paschalnego najpierw przynosi temat przymierza Boga z człowiekiem. Czytanie z Księgi Rodzaju nawiązuje do naszej prehistorii. Noe cudownie ocalony z potopu reprezentuje nowe pokolenie ludzkości, które za swoją wierność i posłuszeństwo Bogu zasługuje na nawiązanie nowych, mocniejszych relacji z Bogiem. Stwórca pozostaje wciąż wiemy swoim obietnicom, które zapowiedział pierwszym rodzicom w raju. Tę cechę podkreśla refren psalmu responsoryjnego, który działaniu Bożemu przydaje